

Risk Management Policy Review-1.1 (2023)

Legal & Compliance Department

19th May 2023

Risk Management Policy Review 1.1 (2023)

The Basic Principles of Risk Management Policy

မာတိကာ

အပိုင်း (၁)

စာမျက်နှာ

(က) အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ (Definitions)	၁
(ခ) ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ (Laws and Regulations)	၁
(ဂ) ရည်ရွယ်ချက်များ (Objectives)	၂
(ဃ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လက်ခံလိုမှု မူဘောင် (Risk Appetite Framework)	၂
(၁) ချေးငွေဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Credit Risk)	၃
(၂) ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Market Risk)	၃
(၃) ငွေကြေးလွယ်ကူမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Liquidity Risk)	၃
(၄) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Operational Risk)	၃
(၅) လုပ်ငန်းအုပ်စုနှင့်ဆက်သွယ်နေသူများဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Group & Related Parties Risk)	၄
(၆) ဥပဒေစည်းမျဉ်းနှင့်အမည်ဂုဏ်သတင်းဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Legal, Regulatory and Reputational Risk)	၄
(၇) မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Strategic Risk)	၄

အပိုင်း (၂)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာမူဘောင် (Risk Management Framework)	၅
(ခ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ (Risk Management Procedures)	၅

အပိုင်း (၃)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Classification of Risks)	၈
(က-၁) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနည်းပါးသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ (Low Risk Customer)	၈

(က-၂) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအလယ်အလတ်ရှိသည့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ (Medium Risk Customer)	၉
(က-၃) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ (High Risk Customer)	၉
(ခ) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ မည်သူ မည်ဝါဖြစ်ကြောင်း စိစစ်အတည်ပြုရန် အချက်များ	၁၀

အပိုင်း (၄)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသော ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Enhanced Customer Due Diligence)	၁၄
(ခ) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအမျိုးအစားများ (Types of Customers)	၁၅
(ဂ) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရသည့်နိုင်ငံများ (Correspondent Countries)	၁၅
(ဃ) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရသည့်အဖွဲ့အစည်းများ (Related Co-operations with Respective Organisations)	၁၆
(င) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများသည့်ဒေသ (Regional Risk Area)	၁၇
(စ) နိုင်ငံရေးအရ သြဇာတိက္ကမရှိသူများ (PEPs)	၁၇
(ဆ) မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်၊ ဘဏ်ခွဲများကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအား သတ်မှတ်ခြင်း (Identifying Risk Level for all Branches)	၁၈

အပိုင်း (၅)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့်သတင်းပေးပို့ခြင်း (Monitoring and Reporting of Risks)	၂၂
(ခ) အခြားထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အချက်များ (Consideration of Other Facts)	၂၂
(ဂ) မှတ်တမ်းထိန်းသိမ်းထားရှိရန်လိုအပ်ခြင်း (Record Keeping)	၂၄
(ဃ) နိုင်ငံတကာငွေကြေးခဝါချမှု စောင့်ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ (Financial Action Task Force-FATF)	၂၅

အပိုင်း (၆)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအုပ်ချုပ်မှု (Risk Governance)	၂၆
(က) ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု (Board Oversight)	၂၆
(ခ) အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏တာဝန်ဝတ္တရားများ (Responsibilities of Senior Management)	၂၆

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 1 of 28

အပိုင်း (၁)

(က) အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် (Definitions)

(၁) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Risk)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ခြေရှိသော ဖြစ်ရပ်များနှင့် မသေချာမှုများမှ တစ်ဆင့် ဘဏ်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အရေးပါသော ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုများ ကိုဆိုသည်။

(၂) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Risk Management System)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Risk Management System) ဆိုသည်မှာ ဘဏ်ကလက်ခံလိုသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက်အုပ်ချုပ်မှု အပါအဝင် ဘဏ်၏ဒါရိုက်တာ အဖွဲ့က ချမှတ် ထားသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်ကိုဆိုလိုသည်။

(ခ) ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ (Laws and Regulations)

(၁) ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၈ ၌ ချေးငွေအမျိုးမျိုး ထုတ်ချေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုံလောက်သောဌာနတွင်းမူဝါဒများ၊ ကျင့်သုံးသည့်နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

(၂) ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၄၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) နှင့် ပုဒ်မခွဲငယ် (၂) ၌ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ပြည့်စုံသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှု ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှု စနစ်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် သုံးသပ်ခြင်းတို့ပါဝင်စေရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

(၃) ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၆၊ ပုဒ်မခွဲ (က)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁၃) အရ ဘဏ်အား အုပ်ချုပ်မှုစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရန် ဘဏ်တွင်းကြီးကြပ်ခြင်းအစီအစဉ်နှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်များ ကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်က ညွှန်ကြားနိုင်ပါသည်။

(၄) ငွေကြေးခဝါချခြင်း အန္တရာယ်များကို လျော့ပါးစေရေးအတွက် ထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲရန် ဌာနတွင်း အစီအစဉ်များ၊ မူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းမှုများကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ပုဒ်မ ၂၈ ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 2 of 28

(၅) ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

(၆) ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၆၉(ဂ)နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်ဥပဒေပုဒ်မ (၄၀) တွင် အပ်နှင်းထားသည့်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအရ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်သည် ဘဏ်များသို့ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်းညွှန်ကြားချက်အမှတ် (၁၈/၂၀၁၉) ကို (၁၅.၁၁.၂၀၁၉) တွင် ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။

(ဂ) ရည်ရွယ်ချက်များ (Objectives)

ဘဏ်များအနေဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည်ကို သိရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို လုံလောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲခြင်းမရှိပါက သိသာ ထင်ရှားသော ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်း၊ အမြတ် ရရှိနိုင်မှုနှင့် မတည်ရင်းနှီးငွေ အရင်းအမြစ်များကို လျော့နည်းစေခြင်း၊ ငွေအပ်နှံသူများ၏ အပ်ငွေများ ဆုံးရှုံးနိုင်ပြီး ငွေရေးကြေးရေးတည်ငြိမ်မှုအပေါ် အန္တရာယ်ကျရောက်စေခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ဤစနစ်၌ ငွေကြေး ခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု ပါဝင်ရမည်။

(ဃ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လက်ခံလိုမှု မူဘောင် (Risk Appetite Framework)

ဘဏ်များသည် ယင်း၏မဟာဗျူဟာဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အောင်မြင်ရန် ရယူလိုသော စုစုပေါင်း ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအဆင့်နှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အမျိုးအစားများအတွက် ယင်းတို့၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအပေါ် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအတွင်း လက်ခံလိုသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Risk Appetite) ကို ကြိုတင်ဆုံးဖြတ်၍ ချမှတ် ထားရပါမည်။ အမြတ်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် ချေးငွေဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Credit Risk)၊ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Market Risk)၊ ငွေကြေးလွယ်ကူမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေ (Liquidity Risk) များကဲ့သို့ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာနိုင် သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Operational Risk) နှင့် အမည်ဂုဏ်သတင်းဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Reputational Risk) များကဲ့သို့ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများအတွက် အောက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

(၁) ချေးငွေဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Credit Risk)

ဘဏ်များသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ချေးငွေများ၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သောချေးငွေ၊ ဘဏ္ဍာငွေ နှင့် နိုင်ငံခြားသုံးငွေလဲလှယ်ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းများ အပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ အခြားသော ရန်ပုံငွေများ နှင့် ယင်းတို့၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းတွင်မပါဝင်သော လုပ်ငန်းများတွင်ရှိသည့် အရေးပါသော ချေးငွေဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အရင်းအမြစ်များ အားလုံးကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရမည်။ ဘဏ်များသည် ထုတ်ချေး လိုသည့် ချေးငွေအမျိုး အစားအပါအဝင် ချေးငွေဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ တိုင်းတာ စစ်ဆေးခြင်း၊ စောင့်ကြပ် ကြည့်ရှုခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲခြင်း နှင့် ရန်ပုံငွေများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းနှင့် လျာထားခြင်းတို့အတွက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို စာတမ်း အမှတ်အသားများဖြင့် မှတ်တမ်း တင်ထားရမည်။

(၂) ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Market Risk)

ဈေးကွက်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ ဈေးကွက်ဈေးနှုန်းတွင် ဆိုးရွားထိခိုက်စေနိုင်သော အတက်/ အကျ များမှ ဘဏ်အပေါ်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကိုဆိုလိုသည်။ အထူးသဖြင့် ၎င်းတွင် အတိုးနှုန်းများ၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းများ၊ ရှယ်ယာများ၊ အခြားသော စာချုပ်စာတမ်းများနှင့် ကုန်ပစ္စည်းဈေးနှုန်း ပြောင်းလဲခြင်းများ ပါဝင်သည်။ ဘဏ်များသည် ဈေးကွက်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လက်ခံလိုမှုအပြင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ် ခြင်း၊ တိုင်းတာစစ်ဆေးခြင်း၊ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း၊ ထိန်းချုပ် ကွပ်ကဲခြင်းတို့အတွက် ချမှတ်ထားသောမူဝါဒများ နှင့် မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး ဘဏ်၏မူဝါဒများကို ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ကအတည်ပြုပြီး အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများက ယင်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၃) ငွေကြေးလွယ်ကူမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Liquidity Risk)

ငွေကြေးလွယ်ကူမှုဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ ဘဏ်က မျှော်လင့်ထားသော ငွေသားစီးဆင်းမှု လိုအပ်ချက် သာမက ငွေသားစီးဆင်းမှုလိုအပ်ချက်ကို ပြည့်မီအောင် မဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဘဏ်များသည် ငွေကြေးလွယ်ကူမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလက်ခံလိုမှု (Risk Appetite) အပြင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ တိုင်းတာစစ်ဆေးခြင်း၊ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲခြင်းတို့အတွက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများအား မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး ဘဏ်၏ မူဝါဒများကို ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ကအတည်ပြုပြီး အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများက ၎င်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Operational Risk)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ရှုပ်ထွေးခြင်း (Complex

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 4 of 28

Operation)၊ ဌာနတွင်း ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုများ (Internal Control)၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဆိုင်ရာ စနစ်များ (Process and Information System) လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲ ခြင်း (Organisational Change)၊ လိမ်လည်မှု (Fraud)၊ လူတို့၏အမှားများ (Human Error)၊ အကြမ်းဖက် တိုက်ခိုက်မှုများ (Terrorist Attacks) နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် (Natural Disaster) အပါအဝင် ကြိုတင် မမြင်နိုင်သော ရုတ်တရက်ဖြစ်ပွားနိုင်သည့် ကပ်ဘေးများ (Unforeseen Catastrophes) တို့ကြောင့်အရှုံး ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

(၅) လုပ်ငန်းအုပ်စုနှင့် ဆက်နွယ်နေသူများဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Group & Related Parties Risk)

လုပ်ငန်းအုပ်စုနှင့်ဆက်နွယ်နေသူများဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ ဘဏ်တစ်ဘဏ်က ကုမ္ပဏီအုပ်စု တစ်ခု တွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီအုပ်စုနှင့် ဆက်နွယ်နေသူများနှင့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆက်နွယ်မှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် အရှုံး သို့မဟုတ် အမည် ဂုဏ်သတင်း ထိခိုက်ပျက်စီးစေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

(၆) ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့်အမည်ဂုဏ်သတင်းဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Legal, Regulatory and Reputational Risk)

ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် အမည်ဂုဏ်သတင်းဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ ဥပဒေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်၏ စည်းမျဉ်းနှင့် အခြားသောစည်းမျဉ်း ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ဘဏ်၏ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများ၊ အစုရှယ်ယာရှင်များစသည်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက် များကြောင့် ဘဏ်၏ အမည်ဂုဏ်သတင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အခြေအနေများ အပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်စေပြီး ဘဏ်အား ထိခိုက်ပျက်စီးစေနိုင်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

(၇) မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Strategic Risk)

မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုသည်မှာ ဈေးကွက်နှင့်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဝန်းကျင်တွင် စိန်ခေါ်မှုကြီး များ ကြီးမားကျယ်ပြန့်လာခြင်းအပေါ် ဘဏ်က တုံ့ပြန်နိုင်မည့် သင့်လျော်မှုရှိသော မဟာဗျူဟာထိန်းသိမ်းရန် ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ဘဏ်၏လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ငွေရေးကြေးရေး အခြေအနေတို့အပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်စေသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 5 of 28

အပိုင်း (၂)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာမူဘောင် (Risk Management Framework)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင် အောက်ပါမူဘောင်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။

(၁) ကော်ပိုရိတ်အုပ်ချုပ်မှု

- ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်များ
- ထိပ်ပိုင်းစီမံအုပ်ချုပ်သူများ၏တာဝန်

(၂) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်

(၃) မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

(၄) ဌာနတွင်းထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှုများ

(၅) လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းတာဝန်

(၆) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် သတင်းပေးပို့ခြင်း

(၇) သင်တန်းများပေးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ (Risk Management Procedures)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ တိုင်းတာစစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့်လျော့ပါးအောင်ပြုလုပ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့၏ အရေးပါမှု များကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

(၁) သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း (Identification)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်၏ ပထမအဆင့်မှာ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘဏ်များအနေဖြင့် မိမိတို့၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှု ကိုငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပေါ်ပေါက်နိုင်ကြောင်းနှင့် အဆိုပါ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များသည် အောက်ပါဇယားများမှ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ကြောင်း အမြဲသတိပြုသိရှိရမည် -

- ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများ
- ဝန်ဆောင်မှုနှင့်ဆောင်ရွက်ချက်များ
- ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လမ်းကြောင်း
- ပထဝီအနေအထားနှင့် ဈေးကွက်အခြေအနေ

သို့ဖြစ်၍ ဘဏ်များသည် အဆိုပါ ဖော်ပြချက်များကို ပေါ်ပေါက်လာသည့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အမျိုးအစားကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်နိုင်စွမ်း ရှိရမည်။

(၂) တိုင်းတာစစ်ဆေးခြင်း (Measuring)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ထိရောက်မှုရှိသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်၏ ပထမအဆင့်ဖြစ်ပြီး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ မည်သို့ရှိနေသည်ကို တိုင်းတာခြင်းမှာ ဒုတိယအဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်သည်လည်း ပထမအဆင့်ကဲ့သို့ တန်းတူအရေးကြီးပါသည်။

(၃) ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲခြင်း (Controlling)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် တိုင်းတာစစ်ဆေးခြင်းပြုပြီး နောက်ဘဏ်များအနေဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ လျော့ပါးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာမူဘောင်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤအဆင့်များတွင် ချမှတ်ထားသည့်မူဝါဒများသည် ဘဏ်၏ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်ဖြစ်တည်မှုနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းများ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများပါဝင်ရမည်။ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှု မူဘောင်တွင် အရေးကြီးသောအချက်မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ သတင်းပို့ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်တို့ကို ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ခွဲခြားရန် လိုအပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်အား ထိရောက်စွာ ထိန်းချုပ်ခြင်းသည် မူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည့် ဘဏ်၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ပါဝင်သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ထမ်းများနှင့် လုပ်ငန်းဌာနများ အကန့်အသတ်တို့ပေါ် မူတည်နေသည်။

(၄) စောင့်ကြည့်ကြည့်ရှုခြင်း (Monitoring)

ဘဏ်များသည် ၎င်းတို့တွင်ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို စဉ်ဆက်မပြတ်စောင့်ကြည့်ကြည့်ရှုရန်နှင့် အဆိုပါဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ စီမံခန့်ခွဲသည့်နည်းစနစ် များဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ထိရောက်စွာ တည်ထောင်ထားရှိရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ငွေကြေးခဝါချမှု နှင့်

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 7 of 28

အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များနှင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အပြောင်းအလဲများကို သိရှိတိုင်းတာနိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Management Information Systems-MIS) များထားရှိရပါမည်။ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ MIS ကဲ့သို့သောစနစ်များက ဘဏ်၌ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေသည့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အလားအလာများအား လျော့နည်းသွားခြင်း သို့မဟုတ် တိုးပွားလာခြင်းကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုနိုင်သဖြင့် အဆိုပါနည်းစနစ်ပုံစံများ တည်ထောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၅) လျော့ပါးအောင်ပြုခြင်း (Mitigation)

အထက်ဖော်ပြပါသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ တိုင်းတာစစ်ဆေးခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း ဆောင်ရွက်ချက်များကို ထိရောက်စွာနှင့် ညီညွတ်စွာအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဆိုပါက ML/TF ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို အောင်မြင်စွာလျော့ပါးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်ရလဒ်ကောင်း ရရှိနိုင်မည်။

_____ || _____

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 8 of 28

အပိုင်း (၃)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း (Classification of Risks)

မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်သည် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူမှပေးသော အချက်အလက်များမှတစ်ဆင့် ဦးစွာ စိစစ်မှုများပြုလုပ်ပြီး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအဆင့်ကို သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအဆင့်နည်းသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအလယ်အလတ်ရှိ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူဟူ၍ အမျိုးအစား(၃)မျိုး ခွဲခြားနိုင်သည်။

(ခ) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနည်းပါးသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ (Low Risk Customer)

မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံအထောက်အထားနှင့် ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များကို လွယ်ကူစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်သည့် လူပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများအား ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနည်းပါးသည့် ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအမျိုးအစားများအတွက် ပုံမှန်စိစစ်မှုများသာ ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပြီး ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များအား ပြန်လည်စိစစ်ခြင်းကို တစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနည်းပါးသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများမှာ -

- ကျောင်းသား/ကျောင်းသူ၊ အိမ်ရှင်မ၊ ပင်စင်စား
- ဝင်ငွေရရှိမှုကို ကောင်းစွာဖော်ပြနိုင်သည့် လခစားဝန်ထမ်းများ
- အစိုးရဌာနများနှင့် အစိုးရပိုင်ကုမ္ပဏီများ
- ပညာရေးလုပ်ငန်း
- လက်လီ/လက်ကြားရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း
- စားသောက်ကုန်နှင့်အဖျော်ယမကာလုပ်ငန်း
- မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း
- လျှပ်စစ်ပိုင်းနှင့်ပတ်သက်သည့်လုပ်ငန်း
- စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း

(၂)ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအလယ်အလတ်ရှိသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ (Medium Risk Customer)

ပမာဏများပြားသောဆောင်ရွက်ချက်များ သို့မဟုတ် အကြိမ်ကြိမ်ငွေအသွင်း၊ အထုတ်၊ ငွေလွှဲပြောင်းခြင်းကို ဆောင်ရွက်သည့်လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အလယ်အလတ်ရှိသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ယင်းသတ်မှတ်ချက်တွင် လုပ်ငန်းသဘာဝ၊ ငွေအရင်းအမြစ်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်/အဖွဲ့အစည်း၏ နောက်ခံ၊ နာမည်ဂုဏ်သတင်း စသည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။ အဆိုပါဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ အမျိုးအစားများနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များအား ပြန်လည်စိစစ်ခြင်းကို အနည်းဆုံးတစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် လိုအပ်သည့်အခါတိုင်း ပြုလုပ်သင့်သည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအလယ်အလတ်ရှိသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများမှာ -

- ဆေးပညာနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်း
- ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း
- ဖျော်ဖြေရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်း
- သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း
- ပစ္စည်းသိုလှောင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့်လုပ်ငန်း
- ကြော်ငြာနှင့် သတင်းမီဒီယာလုပ်ငန်း
- ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း
- ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း
- သတင်းအချက်အလက်၊ နည်းပညာနှင့် ဆက်သွယ်ရေး
- လေယာဉ်ထုတ်လုပ်/တည်ဆောက်မှုလုပ်ငန်း
- သွင်းကုန်/ပို့ကုန်
- စက်မှုဇုန်
- ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ

(၃)ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ (High Risk Customer)

မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်အနေဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအပေါ် သတိဝီရိယထားစိစစ်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ အမျိုးအစားများနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များအား ပြန်လည်စိစစ်ခြင်းကို အနည်းဆုံးတစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် လိုအပ်သောမည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ပြုလုပ်ရမည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများမှာ -

- ကုသိုလ်ဖြစ်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 10 of 28

- နိုင်ငံရေးအရ ဩဇာတိက္ကမကြီးသူများ၊ အဆင့်မြင့်အစိုးရအရာရှိများ
- ဘဏ် သို့မဟုတ် ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ
- သတ္တုတွင်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း
- သစ်နှင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း
- သုတေသနပြုခြင်းနှင့် အကြံပေးခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်း
- လက်နက်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ
- ရှေ့နေ၊ စာရင်းကိုင်များ
- အိမ်၊ ခြံ၊ မြေ ရောင်းဝယ်ရေး
- ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများ
- ငွေအဖြစ်အလွယ်ဆုံး ငွေရေးကြေးရေးသက်သေခံလက်မှတ်များကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသော (Hedge Fund) များ
- ကျောက်မျက်ရတနာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ
- ကာစီနို၊ လောင်းကစားလုပ်ငန်းများ
- စစ်လက်နက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူများ
- ငွေသားများစွာ ကိုင်တွယ်အသုံးပြုသည့်လုပ်ငန်းများ
- သံရုံး၊ ကောင်စစ်ဝန်ရုံး၊ သံတမန်ရေးရာဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများမှာ ငွေစာရင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ငွေလွှဲပြောင်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုကို အသုံးမပြုမီ အဆိုပါဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် သတိ ဝီရိယထားစိစစ်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ စာရင်းကိုပြုစုခြင်း၊ စဉ်ဆက်မပြတ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းတို့ကို မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်ဘဏ်ခွဲများမှဆောင်ရွက်ကြရန် နှင့် ထူးခြားဖြစ်စဉ်ရှိပါက ဥပဒေရေးရာနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရေးဌာန ရုံးချုပ်သို့ အချိန်နှင့်တပြေးညီ သတင်းပေးပို့ရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း စိစစ်အတည်ပြုရန် အချက်များ (Customer Identification Requirements for Customers)

ဘဏ်သည် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအမျိုးအစားပေါ် မူတည်၍ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများထံမှ အောက်ပါ အထောက်အထားများကို ရယူရမည် -

- (၁) လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း
 - အခြားအမည်အပါအဝင်၊ အမည်အပြည့်အစုံ၊

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 11 of 28

- အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ကတ်/နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်အမှတ်/
နိုင်ငံကူးလက်မှတ်အမှတ်၊
- အမြဲတမ်းနေရပ်လိပ်စာနှင့် ဆက်သွယ်ရမည့် လိပ်စာ၊
- မွေးနေ့သက္ကရာဇ်၊
- နိုင်ငံသား၊
- အလုပ်အကိုင်၊
- ဖုန်းနံပါတ်၊
- ဓာတ်ပုံ၊
- ဘဏ်၏ ရှိရင်းစွဲစာရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သော မိတ်ဆက်ထောက်ခံပေးသူနှစ်ဦး၏
အမည်နှင့် ဘဏ်စာရင်းအမှတ်

ဘဏ်စာရင်း ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များတွင် ဘဏ်သည် အထက်ပါသတင်းအချက်အလက်ကို ဘဏ် စာရင်းပိုင်ဆိုင်သူအားလုံးထံမှ ရယူရမည်။

(၂) ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းနှင့် ပေးရန်တာဝန်ကန့်သတ်ထားသော အစုစပ်လုပ်ငန်းများ၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းများအပါအဝင် ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သောအစီအစဉ်များနှင့် ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

- ကုမ္ပဏီ၏အမည်၊
- ရုံးချုပ်၏လိပ်စာ၊
- လိပ်စာအပြည့်အစုံ (ဖုန်းနံပါတ်နှင့်ဖက်စ်အပါအဝင်)
- ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံစည်းမျဉ်း၊ အဖွဲ့အစည်း မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်၊
- အစုစပ်လုပ်ငန်းသဘောတူညီချက်၊
- ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းစာချုပ်၊
- ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ အမည်နှင့်လိပ်စာ (ဖုန်းနံပါတ်၊ ရနိုင်သမျှ)၊
- ဒါရိုက်တာများ၊ အစုရှယ်ယာရှင်များ၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းရှင်များ၏ သက်သေခံ
အထောက်အထားများ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျိုးခံစားခွင့်
ရှိသူများနှင့် အကာအကွယ်ပေးသူများ၊ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းခံရသူများ၊

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 12 of 28

အကျိုးစီးပွားများ ကိုကိုယ်စားပြုစီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးသူများ၏ သက်သေခံ အထောက်အထားများ၊

- ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ခွင့်ပြုထားသည့် ဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ ဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် အမှုဆောင်အရာရှိချုပ် သို့မဟုတ် အခြားအရာရှိများသို့ ဒါရိုက်တာ အဖွဲ့က အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားသည့်စာ၊
- ဘဏ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုမ္ပဏီ/စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ကိုယ်စားပြု၍ အခွင့် အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်းခံရသည့် လူပုဂ္ဂိုလ် မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် သက်သေခံအထောက်အထားများ၊

ဘဏ်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၏ ထောက်ခံချက်နှင့်အတူ ကုမ္ပဏီ/စီးပွားရေးလုပ်ငန်းက ပေးပို့သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၏ မှန်ကန်မှုကိုအတည်ပြု စစ်ဆေး ရမည်။

ပြည်ပတွင်ဖွဲ့စည်းထားသည့် သို့မဟုတ် ပြည်ပတွင်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအတွက် အထက်ဖော်ပြပါ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် အဆင့်တူစာရွက်စာတမ်းများကို ရယူထားရမည်။ ဘဏ်သည် အဆိုပါနိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အတည်ပြုစာနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြန်မာသံရုံး၏ ထောက်ခံစာတို့အရ တင်ပြသောစာရွက်စာတမ်းများ၏ မှန်ကန်မှုကို အတည်ပြုစစ်ဆေးရမည်။

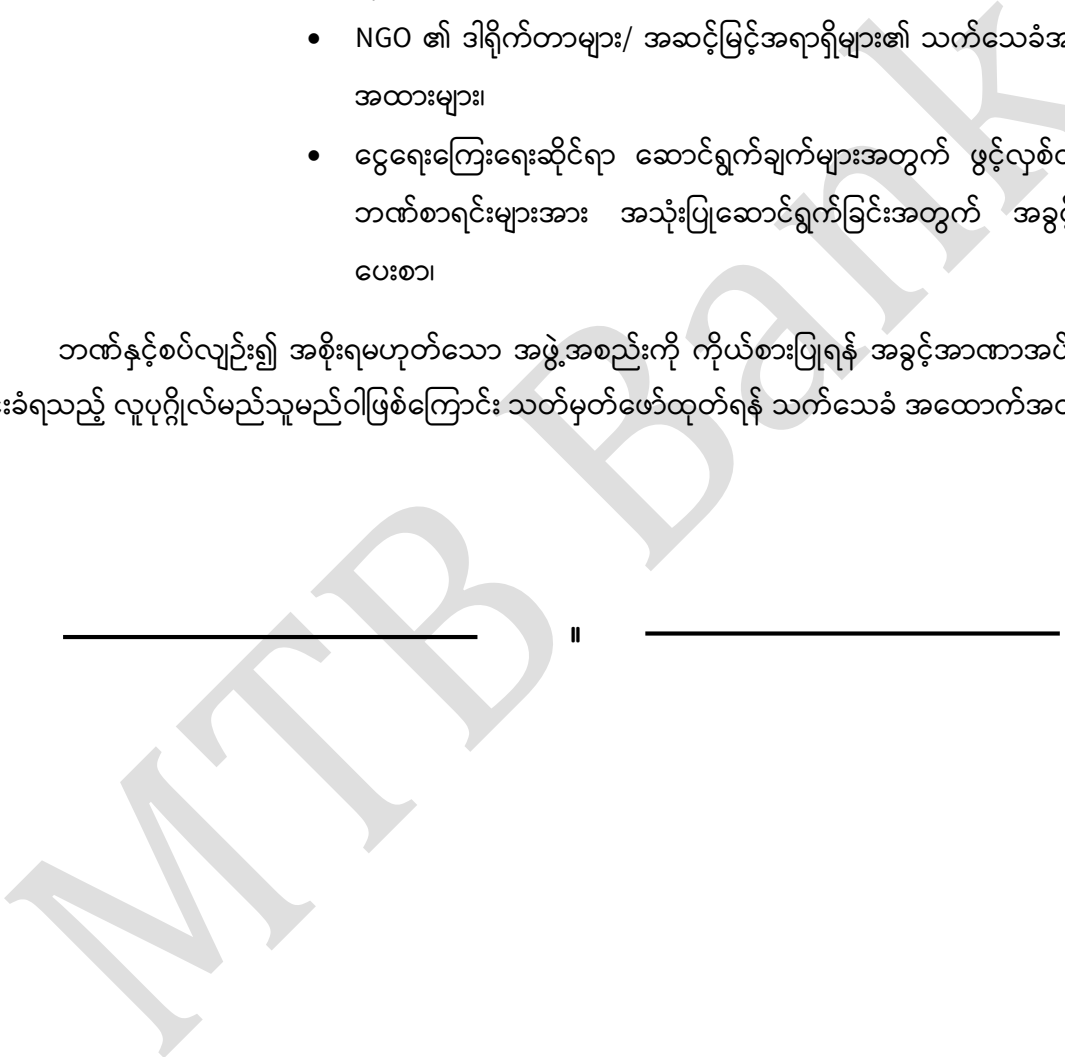
(၃) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGO)

- အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း၏အမည်၊
- ရုံးချုပ်လိပ်စာ၊
- အဖွဲ့အစည်းမှတ်ပုံတင်လက်မှတ်၊
- NGO ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊
- အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ၏အမည်နှင့်လိပ်စာ၊
- တယ်လီဖုန်းနံပါတ်၊
- အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများ၏အမည်နှင့်နေရပ်လိပ်စာ၊

<p style="text-align: center;">MTB Bank Risk Management Policy</p>	<p style="text-align: center;">MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023</p>	
	<p style="text-align: center;">Date – 19 May 2023</p>	<p style="text-align: center;">Page 13 of 28</p>

- အဓိကလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့်နေရာနှင့် ကွဲလွဲမှုရှိပါက မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နေရပ်လိပ်စာ ၊
- ဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ၏ဆုံးဖြတ်ချက်၊
- NGO ၏ ဒါရိုက်တာများ/ အဆင့်မြင့်အရာရှိများ၏ သက်သေခံအထောက်အထားများ၊
- ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဘဏ်စာရင်းများအား အသုံးပြုဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် အခွင့်အာဏာပေးစာ၊

ဘဏ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းကို ကိုယ်စားပြုရန် အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားခြင်းခံရသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် သက်သေခံ အထောက်အထားများ။

_____ || _____

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 14 of 28

အပိုင်း (၄)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသော ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထား စိစစ်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Enhanced Customer Due Diligence)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသော ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအတွက် ဘဏ်ကကျင့်သုံးသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ်တိုးမြှင့်အလေးထားစိစစ်ခြင်းတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည် -

- ရှုပ်ထွေးပြီးပုံမှန်မဟုတ်သော ပမာဏကြီးမားသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များအားလုံးနှင့် စီးပွားရေးသဘောမဆန်သော သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ ခြေခြေမြစ်မြစ်မရှိသော ပုံမှန်မဟုတ်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များအားလုံးတို့၏ နောက်ခံအကြောင်းရင်းနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖြစ်နိုင် သမျှ ကျိုးကြောင်းခိုင်လုံစွာစိစစ်ခြင်း၊
- ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများထံမှ သတင်းအချက်အလက်ထပ်မံရယူခြင်း (ဥပမာ - ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ၏ အလုပ်အကိုင်၊ ရရန်ပိုင်ခွင့်ပမာဏ) နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက် သူနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်တို့၏ အထောက်အထားအချက်အလက်များကို ပုံမှန် ထက်ပို၍ အချိန်နှင့်တပြေးညီ ရယူခြင်း၊
- ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်၏ သဘောသဘာဝဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ထပ်မံရယူခြင်း၊
- ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ၏ ရရန်ပိုင်ခွင့်အရင်းအမြစ် သို့မဟုတ် ငွေကြေးအရင်းအမြစ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ရယူခြင်း၊
- ဆောင်ရွက်ပြီး သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်ထားသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ အတွက် အကြောင်းအရင်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူခြင်း၊
- လုပ်ငန်းဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ချက်စတင်ရန် သို့မဟုတ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် သို့မဟုတ် စတင်ရန်အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများ၏ သဘောတူညီချက်ရယူခြင်း၊
- ဆက်လက်စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်ပုံစံများရွေးချယ်ခြင်း နှင့် လိုက်နာကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှုအချိန်ကာလနှင့် အကြိမ်အရေအတွက်ကို တိုးမြှင့်ခြင်းအားဖြင့် လုပ်ငန်းဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ချက်များ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေး ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- PEPs များအပါအဝင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသော ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများအတွက် ပုံမှန် မဟုတ်သောလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များကို အမျိုးအစားခွဲခြား သတ်မှတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ၏ ကိုယ်ရေး အချက်အလက်များကိုပြုစုခြင်း၊

- ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ၏အမည်ဖြင့် ဖွင့်လှစ်ထားသည့်ဘဏ်စာရင်းမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်သည့် ပထမဆုံးပေးချေမှုအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ)ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအမျိုးအစားများ (Types of Customers)

လစာပင်စင်၊အကျိုးအမြတ်စသည့်ဝင်ငွေရလမ်းကို သိရှိထားသူများ၊ဝန်ထမ်းများ သို့မဟုတ် ရေရှည်စီးပွားဆက်ဆံလာသူများမှာ သာမန်အားဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနည်းသည့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် ဖောက်သည်အမျိုးအစားများတွင် ပါဝင်ပြီး အောက် ဖော်ပြပါ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ အမျိုးအစားများမှာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ မြင့်မားသည့် အုပ်စု အမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သည်-

- ရံဖန်ရံခါတွင် သတ်မှတ်ပမာဏကျော်လွန်သည့် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဆောင်ရွက်တတ်သည့် ဖောက်သည် သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများ၊
- ငွေရေး ကြေးရေး အကျိုးအမြတ်မရှိသည့် ရှုပ်ထွေးသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ၊
- ပြည်တွင်းပြည်ပတွင် ဩဇာတိက္ကမရှိသူများ၊
- ငွေသားအခြေပြုသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊
- အဂတိလိုက်စားမှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ၊
- ဝင်ငွေရလွန်မှုကို အတည်မပြုနိုင်သူများ၊စာရင်းစစ်ဆေးရာတွင် လမ်းကြောင်းပြတ်နေသူများ သို့မဟုတ် မလိုအပ်သော ရှုပ်ထွေးမှုများကိုပြုလုပ်ထားသူများ၊
- စာရင်းကိုင်များ၊ရှေ့နေများစသည့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပုဂ္ဂိုလ်များမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေသူများ၊
- အကျိုးအမြတ်မယူသော အသင်းအဖွဲ့များ
- အမျိုးသားအဆင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ် အကဲဖြတ်ချက်တွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမြင့်မားသည်ဟု ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိထားသူများ။

(ဂ)ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရသည့်နိုင်ငံများ (Correspondent Countries)

စီးပွားရေးဆက်ဆံဆောင်ရွက်ရသည့်နိုင်ငံများတွင် အောက်ပါနိုင်ငံများ ပါဝင်ခြင်းရှိမရှိ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်-

- ကုလသမဂ္ဂက ကန့်သတ်ပိတ်ပင်ခြင်းခံရသော နိုင်ငံများ၊

- ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ လုံလောက်သော အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိဟု ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ **Financial Action Task Force (FATF)** က သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံများ၊
- အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့သည်ဟု ယုံကြည်စိတ်ချရသော အရင်းမြစ်များက သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံများ၊
- အဂတိလိုက်စားမှု မြင့်မားသည်ဟု ယုံကြည်စိတ်ချရသော အရင်းမြစ်များက သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံများ၊
- အခွန်လွတ်နိုင်ငံများ၊
- မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်မှု၊ ဖြန့်ဖြူးမှုနှင့် ဆက်နွယ်သည့် နိုင်ငံများ၊

(ဃ)ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရသည့်အဖွဲ့အစည်းများ (Related Co-operations with Respective Organisations)

ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများသည် သဏ္ဍာန်ဆောင် ကုမ္ပဏီသို့မဟုတ် သဏ္ဍာန်ဆောင်ဘဏ်များ ကဲ့သို့သော ငွေကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများကို ငွေကြေးခဝါချရန် သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် အသုံးပြုတတ်၍ မိမိတို့နှင့် စီးပွားဆက်ဆံဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် ၎င်းကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ခြင်း ရှိမရှိ ထည့်သွင်း အကဲဖြတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်ဆက်ဆံဆောင်ရွက်သူများတွင် နိုင်ငံခြားမှ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည် ဟု သတ်မှတ်မည်ဆိုပါက ရှုံးနိုင်ခြေအဆင့်အနိမ့်အမြင့်အား အောက်ပါအချက်များကို အခြေခံ၍ ထည့်သွင်းစဉ်းစား တွက်ချက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်-

- မူးယစ်ဆေးဝါး တရားမဝင်ကုန်ကူးမှု သို့မဟုတ် ငွေကြေးခဝါချမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုကို တိုက်ဖျက်ရေးအားနည်းသည့်အတွက် ရှုံးနိုင်ခြေမြင့်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံမှ လူပုဂ္ဂိုလ် ဟုတ်မဟုတ်၊
- ဖောက်သည်အသစ် သို့မဟုတ် လက်ရှိဖောက်သည်အဟောင်း ဟုတ်မဟုတ်၊
- ပေးအပ်သည့် ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်ကို နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်လွှဲပြောင်းရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် ဖောက်သည် ဟုတ်မဟုတ်၊

ဖောက်သည်အနေဖြင့် ပေးအပ်ထားသည့် ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ထုတ်ကုန်ကို အင်တာနက်အခြေပြု ရောင်းဝယ်မှု ကိစ္စရပ်များတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် အခြေအနေ ရှိမရှိ တို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(c) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများသည့်ဒေသ (Regional Risk Area)

ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်နိုင်ခြေများသော မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ နယ်စပ်ဒေသများဖြစ်သည့် မြဝတီ၊ မူဆယ်၊ လားရှိုး၊ တာချီလိတ်၊ မြစ်ကြီးနား၊ စစ်တွေ၊ ကလေး၊ တမူး၊ ကော့သောင်း၊ စစ်ကိုင်းတို့ကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများသည့်ဒေသများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ အဆိုပါဒေသများမှ လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်၏ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှု တစ်ခုခုကို အသုံးပြုပါက ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် မြန်မာ့ ခရီးသွားဘဏ်မှမြဝတီနှင့်မူဆယ်တို့တွင်ယခုလက်ရှိ၌ ဘဏ်ခွဲဖွင့်လှစ်ထားပါသဖြင့် အထူးအလေးထား စိစစ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(စ) နိုင်ငံရေးအရ ဩဇာတိက္ကမရှိသူများ (PEPs)

ဘဏ်သည် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူတစ်ဦးသို့မဟုတ် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ ပိုင်ရှင် တစ်ဦးဦးသည် (PEPs)

ဟုတ်မဟုတ်ကို အတည်ပြုရန် သင့်လျော်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကို သတ်မှတ်ရမည်။

အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူသည် (PEPs) တစ်ဦးဟုတ်/မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကျင့်သုံးရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်-

(၁) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများထံမှ ဆီလျော်သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူခြင်း၊

(၂) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရည်ညွှန်း ကိုးကားရယူ ခြင်း၊

(၃) PEPs များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကြေးနန်းဖြင့် သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းဖြင့်ပြုစု ထားသည့် စီးပွားရေး သတင်းအချက်များကို ရည်ညွှန်းကိုးကားခြင်း၊

(၄) အသက်အာမခံပေါ်လစီ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ (များ) နှင့်/သို့မဟုတ် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင် သည် PEP ဟုတ်/မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ရန် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

ယင်းတို့ ဆောင်ရွက် ခြင်းကို အာမခံကြေးငွေ ထုတ်ပေးသည့်အချိန်အား နောက်ဆုံးထား၍ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆ) မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်၊ ဘဏ်ခွဲများကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအား သတ်မှတ်ခြင်း (Identifying Risk Level for all Branches)

မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်မှ ဖွင့်လှစ်ထားသော ဘဏ်ခွဲစာရင်းများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် စီစဉ်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့

No	Branch Name	Risk Level (Comparison)	Remark
1	(HO) Sule Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, PEPs, Commercial City & Population Density
2	Pyay Road Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, PEPs, Commercial City & Population Density
3	Shwe Bone Thar Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, ကျောက်အရောင်းအဝယ်နှင့် ဒေါ်လာအရောင်းအဝယ်များပြားခြင်း
4	Bayint Naung Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, PEPs, Commercial City & Population Density

MTB Bank Risk Management Policy		MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
		Date -19 May 2023	Page 19 of 28
5	Shwegonedine Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, PEPs, Commercial City & Population Density
6	Shwe Taung Tan Branch	Moderate	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, Commercial City & Population Density
7	Yuzana Palaza Branch	Moderate	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, Commercial City & Population Density
8	New University Avenue Road Branch	Moderate	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, Commercial City & Population Density

နေပြည်တော်တိုင်းဒေသကြီး၊ နေပြည်တော်မြို့

No	Branch Name	Risk Level (Comparison)	Remark
9	Nay Pyi Taw Branch	High	အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် တရားဝင် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကုမ္ပဏီရှိနေခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးမြို့

No	Branch Name	Risk Level (Comparison)	Remark
10	Mandalay 27 th Street Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, ကျောက်အရောင်းအဝယ်များပြားခြင်း

MTB Bank Risk Management Policy		MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
		Date – 19 May 2023	Page 20 of 28
11	Mandalay-Manawhari Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, PEPs, Commercial City & Population Density
12	Mandalay-Zegyo Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, PEPs, Commercial City & Population Density
13	Mandalay- Kyweseakan Branch	High	No. of Accounts, Deposit Amount, No. of FIU Reports, PEPs, Commercial City & Population Density

ရှမ်းပြည်နယ်၊ တောင်ကြီးမြို့

No	Branch Name	Risk Level (Comparison)	Remark
14	Taunggyi Branch	Moderate	TTR Transactions အကြောင်းအရေ အတွက်နည်းပါးခြင်း
15	Muse Branch	High	Cross Border Area

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းမြို့

No	Branch Name	Risk Level (Comparison)	Remark
16	Monywa Branch	High	Geographic Risk Area

ကရင်ပြည်နယ်၊ဘားအံမြို့

No	Branch Name	Risk Level (Comparison)	Remark
17	Myawaddy Branch	High	နယ်စပ်မြို့ (Geographic Risk Area)

ဘဏ်ခွဲများ၏ Risk Level ကို တည်နေရာ၊ လူဦးရေထူထပ်မှု စာရင်းဖွင့်လှစ်ထားသည့် အရေအတွက် စီးပွားရေးအချက်အချာကျမှု TTR/STR အကြိမ်အရေအတွက်သတင်းပေးပို့မှု စသည်တို့အပေါ်မူတည်လျက် ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 22 of 28

အပိုင်း (၅)

(က) ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် သတင်းပေးပို့ခြင်း (Monitoring and Reporting of Risks)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို ထိရောက်စွာထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရန်နှင့် လျော့ပါးအောင် ဆောင်ရွက်ရန် ဘဏ်များသည် ML/TF ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ၏ သဘောသဘာဝနှင့် အရေအတွက်ပေါ်တွင် အချက်အလက်များ ပုံပိုးပေးနိုင်မည့် ယုံကြည်စိတ်ချရသည့် MIS (Management Information System) စနစ်များ ခိုင်မာစွာ ချမှတ်ရန် လိုအပ်သည်။ အသုံးပြုနေသည့် MIS (Management Information System) စနစ်သည် လုပ်ငန်းပုံစံနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများ၏ အရွယ်အစား၊ သဘော သဘာဝနှင့် ခက်ခဲနက်နဲမှုနှင့် အချိုး ညီမျှရမည်။ အဆိုပါစနစ်များသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ လျော့ပါးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သတ်မှတ် ထားသည့်မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုကို သတင်း ပေးပို့ရန်လိုအပ်ပြီး ယင်းဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ၏ သဘောသဘာဝပြောင်းလဲမှုများ၊ ML/TF ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များ၏ အရေအတွက်ကို အမြဲတိုင်းတာစစ်ဆေးရမည်။ ဥပဒေအားဖြင့် မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ချိုးဖောက်သည့်ဖြစ်စဉ်များအား အဆိုပါစနစ်က သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ခြင်းသာမက အဆိုပါ ကိစ္စရပ်အားလုံး၏ မှတ်တမ်းကိုလည်း ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ အဆိုပါစနစ်တွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်များကို စီမံခန့်ခွဲရန် လိုအပ်သည့်နည်းလမ်းများအပေါ်ဆုံးဖြတ်ရန် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ထိပ်ပိုင်းစီမံအုပ်ချုပ်သူများ အားလုံးသို့ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သတင်းပေးပို့ရမည်။ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် နည်းဥပဒေစည်းမျဉ်းများ၊ တည်ဆဲဥပဒေများမှ ပေါ်ပေါက်လာ သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ကန့်သတ်ချက်များနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ချိုးဖောက်မှုကို ဖော်ပြထားသည့်ဖြစ်စဉ်များနှင့် ဘဏ်ကဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်များကို မည်ကဲ့သို့ ကောင်းမွန်စွာစီမံခန့်ခွဲနေကြောင်း ဖော်ပြသည့် သတင်းပေးပို့ချက်များကို ပြုစု၍ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့နှင့် ထိပ်ပိုင်းစီမံ အုပ်ချုပ်သူများသို့ တင်ပြရမည်။

(ခ) အခြားထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အချက်များ (Consideration for Other Facts)

ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးနည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၃၇၊ ၃၈၊ ၃၉ တို့တွင် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ အပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်းကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည့်အခြေအနေများအား ဖော်ပြထားရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်အဆင့်နိမ့်ခြင်း သို့မဟုတ် မြင့်ခြင်းကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ (၂၂) တွင် ဩဇာတိက္ကမရှိသူများ၊ ပုဒ်မ (၂၅) တွင် နည်းပညာအသစ်များ၊ ပုဒ်မ (၂၆) တွင် နယ်စပ်

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 23 of 28

ဖြတ်ကျော်ဆောင်ရွက်သည့် ကိုယ်စားလှယ် ဘဏ်လုပ်ငန်း၊ ပုဒ်မ (၂၇) တွင် ကြေးနန်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ငွေကြေး လွှဲပြောင်းခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြဋ္ဌာန်းထားရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်ရှိသည့် နယ်ပယ်များကို ဆုံးဖြတ် ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်ထားသည့် အမျိုးသားအဆင့် ငွေကြေး ခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက် အစီရင်ခံစာကို ကိုးကား၍ မိမိ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် အဆင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ငွေကြေး ဆိုင်ရာအရေးယူ ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (Financial Action Task Force-FATF) ၏ အင်တာနက် စာမျက်နှာတွင် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသည့် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့်အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု နည်းလမ်းများ ကိုလည်းကောင်း၊ အာရှပစိဖိတ်ဒေသ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့က ထုတ်ပြန်ထားသည့် အောက်ဖော်ပြပါ ငွေကြေးခဝါချမှုနည်းလမ်း (၂၂) မျိုးကိုလည်းကောင်း အကဲဖြတ် ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည် -

- (၁) အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ငွေကြေးခဝါချမှု၊
- (၂) ငွေကြေးလဲလှယ်ခြင်း၊ ငွေသားအဖြစ်ပြောင်းလဲခြင်း၊
- (၃) ငွေဆက်သား၊ ငွေသားမှောင်ခိုသယ်ဆောင်မှုများ၊
- (၄) ငွေပမာဏ၊ လူ၊ နေရာခွဲ၍ ငွေလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊
- (၅) ချက်လက်မှတ်၊ ငွေပေးကတ်စသည်တို့ အသုံးပြုခြင်း၊
- (၆) ရွှေပြောင်းနိုင်သည့် အဖိုးတန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခြင်း၊
- (၇) တန်ဖိုးမြင့်ဥစ္စာပစ္စည်းများဝယ်ယူခြင်း၊
- (၈) ကုန်ပစ္စည်းဖလှယ်ခြင်း၊
- (၉) ကြေးနန်းနည်းဖြင့် ငွေလွှဲခြင်း၊
- (၁၀) တရားမဝင်ငွေလွှဲလုပ်ငန်းများ အသုံးပြုခြင်း၊
- (၁၁) ကုန်သွယ်မှုအခြေပြု ငွေကြေးခဝါချခြင်း၊
- (၁၂) လောင်းကစားလုပ်ငန်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊
- (၁၃) ပရဟိတအသင်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 24 of 28

- (၁၄) ငွေကြေးဈေးကွက်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊
- (၁၅) တရားဝင်လုပ်ငန်းများနှင့် ရောနှောခြင်း၊
- (၁၆) သဏ္ဍာန်ဆောင်ကုမ္ပဏီများ အသုံးပြုခြင်း၊
- (၁၇) နိုင်ငံရပ်ခြားဘဏ်လုပ်ငန်းများကို အသုံးပြုခြင်း၊
- (၁၈) မှတ်ပုံတင်အတုများ အသုံးပြုခြင်း၊
- (၁၉) ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရှင်များအား အသုံးပြုခြင်း၊
- (၂၀) အမည်ကွဲများ၊ မိသားစုဝင်များ၊ တတိယပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ယုံမှတ်အပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ၊
- (၂၁) နိုင်ငံခြားဘဏ်ငွေစာရင်းများ အသုံးပြုခြင်း၊
- (၂၂) နည်းပညာအသုံးပြုငွေပေးချေမှုနည်းလမ်းအသစ်များ အသုံးပြုခြင်း။

(ဂ) မှတ်တမ်းများထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း (Record Keeping)

ဘဏ်၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲခြင်းပါဝင်ရမည်။ ဘဏ်များအနေဖြင့် ယင်းတို့၏ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများ ဝန်ဆောင်မှု နှင့်ဆောင်ရွက်ချက်များ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လမ်းကြောင်းများ ယင်းတို့၏ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းနေရာများမှ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင် သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို လုံလောက်စွာ ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက် မည့်သူအား အလေးထားစိစစ်မှုလက်ခံမှုနှင့် ဆက်လက်စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာမူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ရေးဆွဲပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ပါ လိုအပ်ချက်အရ ဘဏ်များသည် အောက်ပါအချက်အလက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်တမ်း ထိန်းသိမ်းထားရှိရမည်-

- (၁) အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင်များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများ၏ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းအတွက် ရယူထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များ၏ မိတ္တူများ၊
- (၂) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ၏ သတင်းအချက်အလက်များအား အလေးထားစိစစ်ခြင်းမှ ရရှိသည့် မှတ်တမ်းများနှင့် စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် စာပေးစာယူပြုလုပ်ချက်များနှင့် ဘဏ်စာရင်း အမှုတွဲများ၏ မိတ္တူများကို လုပ်ငန်းဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုပြီးနောက် အနည်းဆုံးငါးနှစ်

အတွင်း သို့မဟုတ် ဘဏ်နှင့်အခါအားလျော်စွာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအတွက် ဘဏ်နှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် အနည်းဆုံးငါးနှစ်အထိ၊

(၃) ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ပြီးနောက် အနည်းဆုံးငါးနှစ်အတွင်း ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပနှစ်ခုလုံးတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက် သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန်ကြိုးပမ်းချက်များဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများအားလုံး။ အဆိုပါမှတ်တမ်းတွင် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူ တစ်ဦးချင်းစီအတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် ပြန်လည်ပြုလုပ်လိုသည့် အခါ လိုအပ်မည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ပါဝင်ရမည်။

(၄) FIU သို့ သတင်းပေးပို့ချက်နှင့်ဆက်စပ်သည့် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ပေးပို့ခဲ့သည့် သတင်းပေးပို့ချက်များ၏မိတ္တူများကို သတင်းပေးပို့ပြီးသည့်နေ့မှစ၍ အနည်းဆုံးငါးနှစ်အထိ ထိန်းသိမ်းထားရန်တို့ဖြစ် သည်။

(ဃ) နိုင်ငံတကာငွေကြေးခဝါချမှု စောင့်ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ (Financial Action Task Force-FATF)

မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာငွေကြေးခဝါချမှု စောင့်ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဖြစ်သည့် Financial Action Task Force (FATF) ၏ အထူးဂရုပြုစောင့်ကြည့်ရန် လိုအပ်သောနိုင်ငံများစာရင်းတွင် ၂၀၁၄ မှ ၂၀၁၆ အထိပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၂) နှစ်အတွင်း ၂၀၁၈ ခုနှစ်စ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးလောကကို FATF မှတစ်ဖန် ပြန်လည်ဂရုပြု စောင့်ကြည့်လာခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် FATF မှ ထုတ်ဝေသည့် Mutual Evaluation Report တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ထောက်ပြဝေဖန်ခြင်း ပြုခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအား **Financial Action Task Force (FATF)** က ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရာတွင် အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းမှု မရှိသော နိုင်ငံများစာရင်း (**Gray List**) သို့ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် (၂၁.၂.၂၀၂၀) မှ စတင်၍ ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ (၂၁.၁၀.၂၀၂၂) ခုနှစ်တွင် ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရာတွင် အပြည့်အဝ ပူးပေါင်းမှု မရှိသော နိုင်ငံများ (**Black List**) စာရင်း သို့ ထပ်မံ၍ ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ **Black List** ဝင်နိုင်ငံများရှိ ဘဏ်များနှင့် ငွေကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများကို High Risk အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း မှ တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ရှားကြမည် ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဘဏ်များ၊ ငွေကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြ သူများ အားလုံးအတွက် ဆိုးကျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်သည် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း၊ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနတို့ရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ **Black List** မှ ထွက်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်း အားထုတ်နေသကဲ့သို့ မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်မှ လည်း ပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အပိုင်း (၆)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အုပ်ချုပ်မှု (Risk Governance)

ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇၄၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (၁) နှင့် ပုဒ်မခွဲငယ် (၂)၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်က ထုတ်ပြန်သည့် ဒဏ္ဍိကတာများဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်အမှတ် ၉/၂၀၁၉ အပိုဒ် (၁၂)၌ဖော်ပြထားသည့်တာဝန်ဝတ္တရားများအရ ဘဏ်၏ဒါရိုက်တာများသည် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(က) ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု (Board Oversight)

ဘဏ်ကလက်ခံလိုသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေမူဘောင် (Risk Appetite Framework) နှင့်ပြည့်စုံသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ (Comprehensive Risk Strategy) တစ်ရပ်ချမှတ်အတည်ပြုခြင်း၊

ဘဏ်ကလက်ခံလိုသောဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Risk Appetite) ၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ (Risk Strategy) ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုအစီအစဉ်နှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာမူဝါဒများ (Risk Policies) နှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများကို စီမံခန့်ခွဲရန် အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းဆောင်ရည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ထားသည့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Risk Management System) ၊ ဘဏ်၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုအတည်ပြုခြင်း၊

အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများသည် ဘဏ်၏ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် (Identify) ၊ တိုင်းတာစစ်ဆေးရန် (Measure) ၊ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် (Monitor) ၊ နှင့် ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရန် (Control) အတွက် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာမူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှုတို့ကို အသေအချာထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

ဒါရိုက်တာအဖွဲ့သည် ဘဏ်ကလက်ခံလိုသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ (Risk Appetite) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများအား အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်နိုင်ရန်နှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အရွယ်အစားနှင့် သိသာထင်ရှားမှုပါဝင်သည့် အစီရင်ခံစာများကို ရယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ခ) အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ (Responsibilities of Senior Management)

အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများသည် ဘဏ်၏ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Risk Management System) ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲသူများသည် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ က သဘောတူအတည်ပြုထားသည့်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာမူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (Risk Policies and

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date – 19 May 2023	Page 27 of 28

Procedures) အပြင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေလက်ခံလိုမှု မူဘောင် (Risk Appetite Framework) တို့ကို သေချာစေရန် အောက်ပါတို့ကိုဆောင်ရွက်ရမည်-

- နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများတွင်ထိရောက်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအဖြစ်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ဘဏ်၏ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်နေသူများအား ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအသိပညာနှင့် ထိရောက်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရေးပါမှုတို့ကို သိရှိမှုမြှင့်တင်ရန်အတွက် ဘဏ်အတွက် ထိရောက်စွာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဝန်ထမ်းများအတွက် သင့်လျော်သောသင်တန်းများနှင့် အခြားသော နည်းလမ်းများဖြင့် အထောက်အကူပြုဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ကန့်သတ်ချက်များကို ချိုးဖောက်မှုများအပါအဝင် သိသာထင်ရှားသောထူးခြားချက်များ (Significant Exceptions) အား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း ၊ အစီရင်ခံခြင်းနှင့် သင့်လျော်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း များအား ဘဏ်အတွင်းထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဝင်များသည် ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုများမှ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြောင်း အသိပညာအပြည့်အဝသိရှိနားလည်ရမည်။ အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဝင်များတွင် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ လက်ခံလိုသော နှင့်ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည့် လုံလောက်သော အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများရှိရပါမည်။

ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်များသည် အချိန်ကာလအလိုက်ဖွင့်လှစ်သည့် ပုံမှန်သင်တန်းများကို တက်ရောက်ရပါမည်။ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ကော်မတီများ အပါအဝင် ဒါရိုက်တာများသည် ယင်းတို့၏တာဝန်များအား ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် သင့်လျော်သော ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အသိပညာဗဟုသုတများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ဘဏ်များ၌ စဉ်ဆက်မပြတ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာပညာရပ် ကျွမ်းကျင်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ထားရှိရပါမည်။ ယင်းအစီအစဉ်တွင် အသေးစိတ်သုံးသပ်ချက်နှင့် အဖွဲ့အစည်း၏ သိသာထင်ရှားမှု သို့မဟုတ် ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှု အသစ်များ၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ မှတ်တမ်း အကျဉ်းနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများအရ ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် နောက်ဆုံးအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသောပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ခြင်းပါဝင်ရမည်။ ထို့အပြင် ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှု ကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင် ခြေလည်းပါဝင်ရမည်။

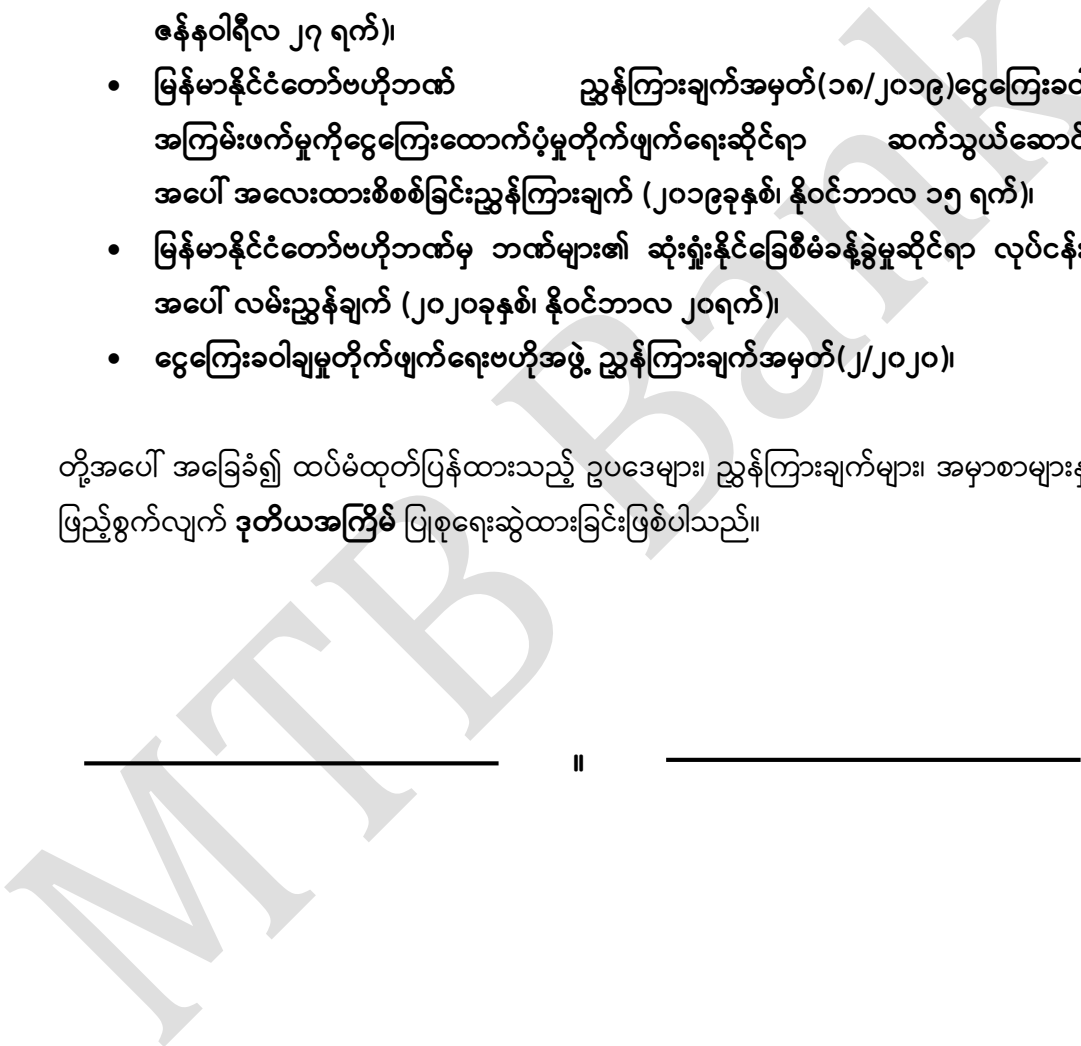
ဥပဒေရေးရာနှင့်လိုက်နာဆောင်ရွက်ရေးဌာနသည် Risk Management Policy ကို (၃၀.၁၂.၂၀၂၀) တွင် ပထမအကြိမ် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်၏ ဥပဒေရေးရာနှင့်လိုက်နာဆောင်ရွက် ရေးဌာနသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်၏ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ တို့၏ ညွှန်ကြားချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ လိုအပ်သည်များကိုလည်း ထပ်ဆင့်ညွှန်ကြားခြင်းများ ပြုလုပ်လျက် ရှိပါသည်။

MTB Bank Risk Management Policy	MTB/Legal & Compliance/Risk Management Policy 2/2023	
	Date -19 May 2023	Page 28 of 28

မြန်မာ့ခရီးသွားဘဏ်၏ Risk Management Policy Review အား ဥပဒေရေးရာနှင့်လိုက်နာဆောင်ရွက်ရေးဌာနသည်-

- မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် (၂၀၁၅ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်)၊
- မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ် ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၁၈/၂၀၁၉)ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ် အလေးထားစိစစ်ခြင်းညွှန်ကြားချက် (၂၀၁၉ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်)၊
- မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်မှ ဘဏ်များ၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် လမ်းညွှန်ချက် (၂၀၂၀ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ရက်)၊
- ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးဗဟိုအဖွဲ့ ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၂/၂၀၂၀)၊

တို့အပေါ် အခြေခံ၍ ထပ်မံထုတ်ပြန်ထားသည့် ဥပဒေများ၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ အမှာစာများနှင့်အညီ ဖြည့်စွက်လျက် ဒုတိယအကြိမ် ပြုစုရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

_____ || _____